

מפל מה שלמעלה מן האם העליונה, שהיא תשובה, הוא חטא, והסתלקו ממנו, ואם לא שעמדה עמו תשובה וגלתה עמו, היה נאכד מפל וכל, ומשום זה אם עונות תשמר זה אדני"י מי יעמד, מי יעמד ודאי, ומשום זה ובכשעצמכם שלחה אפכם, אותה שנאמר בה שלח תשלח את האם, את לרבות שכניה תחתונה עמה. האם העליונה עמדה עם אדם, והאם התחתונה עם הכל, שחטאו של אדם היה גדול משל הכל, ומשום זה, בני, א"י מן אהי"ה, הוא א"י שחטא בו הכל אחיד, והסתלקו, ונשארו מן ונסתלק (ונשארו) ה"ה, ומשום זה א"י הכל אחיד, והוא א"י מן אדני"י, ונשארו ד"ן מן אדני"י, החטא שגרם אדם שהסתלק י"ו מן יהו"ה, ונשארו ה"ה.

אמר לו: אבא, והרי י"ו היה לו להיות ו"י? אמר לו: בני, ודאי זה הסוד שחטא במחשבה העליונה, שהסתלק י" מן א' ונשארה ו"י, משום שהסתלק משם עלת העלות, שהוא מחשבה שתומה באות י" מן א', שאין יחוד (מחשבה) חוץ ממנו, וכאן סוד שלא התגלה עד עכשו, וזהו כי ידע שמי יקראני ואענהו, שם י' שאין למעלה ממנו כלל, אלא אותו שברא הכל, ואין מי שברא אותו, שיש בורא שנוכרא, כמו מים שהוא בורא את העשבים ומגדל אותם והוא נברא, אבל זה ברא ולא נברא, הוא שאין אלו"ה למעלה ממנו. אמר לו: אבא, מה זה או"י הו"י? אמר לו: בני, זהו כשהסתלק א מן אהי"ה, עם י"ו מן יהו"ה נעשה או"י. אמר לו:

ערום מינה, מפל מה דלעילא מן אימא עלאה דאיהי תשובה חאב, ואסתלקו מניה, ואי לאו דקמת עמיה תשובה וגלת עמיה, הוה אתאביד מפל וכל, ובגין דא (תהלים קל ג) אם עונות תשמר י"ה אדני"י מי יעמוד ודאי, ובגין דא ובפשעיתכם שלחה אפכם (ישעיהו ג א). ההיא דאתמר בה (דברים כב ז) שלח תשלח את האם, את לאסגאה שכינתא תתאה עמה. אימא עלאה קמת באדם, ואימא תתאה בהכל, דחובא דאדם רב הוה מדהכל, ובגין דא ברי א"י מן אהי"ה, איהו א"י דחב ביה הכל, ואסתלקו ואשתארת (נ"א מן ואסתלק ואשתארו), ה"ה, ובגין דא א"י הכל אחיד, ואיהו א"י מן אדני"י, ואשתאר ד"ן מן אדני"י, חובא דאדם גרם דאסתלק י"ו מן יהו"ה, ואשתאר ה"ה.

אמר ליה אבא והא י"ו הוה ליה למהוי ו"י, אמר ליה ברי ודאי דא רזא דחב במחשבה עלאה, דאסתלק י' מן א, ואשתארת ו"י, בגין דאסתלק מתמן עלת העלות דאיהו מחשבה סתימא באת י' מן א, דלית יחודא (ס"א מחשבה) בר מניה, והכא רזא דלא אתגלויי עד השתא, ודא איהו פי ידע שמי יקראני ואענהו (תהלים צא יד), שם י', דלית לעילא מניה כלל, אלא ההוא דברא כללא, ולית מאן דברא ליה, דאית בורא דאתברי, כגון מיא דאיהו ברא לעשבים וגדל לון ואיהו אתברי, אבל האי ברא ולא אתברי, איהו דלית אל"ה לעילא מניה.

אמר ליה אבא מאי או"י הו"י, אמר ליה ברי האי איהו פד אסתלק א מן אהי"ה, עם י"ו מן יהו"ה, אתעביד או"י, אמר ליה, אי הכי האי א דתמן ו"י לעילא מן א' מן אהי"ה איהי, ומפל שמקן,

אם כִּף, הֵא' הַזוֹ שֵׁשׁ ו"י לְמַעַל
מִן א', מִן אַהֲיִהּ הַיָּא, וּמִכָּל
הַשְּׁמוֹת. אָמַר לוֹ: בְּנִי, יֵשׁ א'
שֶׁהֵיא בְּדַמוֹת זֶה: יוֹד, י'
לְמַעַל ו' בְּאֲמֻצֵּי ד' לְמִטָּה, וְזוֹ
א' מִן אַהֲיִהּ, א' מִן אַדְנִי, אֲכַל
הֵא' הַזוֹ, סוּפָה כַּתְּחִלָּתָהּ,
וּתְחִלָּתָהּ כְּסוּפָה, וּבָהּ אָמַר עֲלֵת
הָעֲלוֹת אֲנִי רֵאשׁוֹן וְאֲנִי אַחֲרוֹן,
וּבָאוֹת ו' שֶׁל הָאֲמֻצֵּי וּמִכָּל עֲדֵי
אֵין אֱלֹהִים.

אָמַר לוֹ: הָרִי וְדַאי הַתְּגֵלָה לִי
מֵה שְׁלֵא יִדְעָתִי עַד עֲכָשׁוּ וְלֹא
עָתִיד לְהַתְּגַלּוֹת עַד הַיָּמִים שֶׁיָּבֵא
מֶלֶךְ הַמְּשִׁיחַ. אָמַר לוֹ: אִם כִּף,
נִוְדַע שֵׁשׁ אָדָם קִדְמוֹן לְכָל
קְדוּמִים, וְיֵשׁ אָדָם אַחֵר. אָמַר לוֹ:
בְּנִי, כִּף הוּא וְדַאי, הָאָדָם שֶׁבְּרָא
אוֹתוֹ עֲלֵת הָעֲלוֹת בְּדַמוֹתוֹ, סְתוּם
וְגִנּוּז, זֶה גֵרָם שֶׁהִסְתַּלַּק עֲלֵת
הָעֲלוֹת. אָדָם הַשְּׁנִי חָטָא
בְּמַחְשָׁבָה, וְאָדָם הַשְּׁלִישִׁי חָטָא
בְּמַעֲשֵׂה, שֶׁשְׁלָשָׁה אָדָם הֵם, אָדָם
שֶׁל בְּרִיאָה, אָדָם שֶׁל יִצְרֵה, וְאָדָם
שֶׁל עֲשִׂיָה, שְׁאִין כָּל
הַחֲטָאִים שׁוּיִם.

אָמַר לוֹ: בְּנִי, עִם כָּל זֶה הִיָּתָה
ה' עוֹמְדָת לְפָנֵי אָדָם, אַחֵר שֶׁבָּאוּ
עָרֵב רַב וְעָשׂוּ אֵת הָעֶגְל, גֵּרְמוֹ
שֶׁתְּסַלֵּק ה' לוֹ"י וְנִעְשְׂתָה הוֹ"י,
וּמִי גֵרָם אֵת זֶה? הוּי גּוֹי חוּטָא,
וְנִשְׁאַרָה ה' אַחֲרוֹנָה יְחִידָה. זֶהוּ
שְׁכַתוּב אֵיכָה יִשְׁכַּח בְּדָד,
שֶׁבַתְחִלָּה וּתְלַכְנָה שְׁתִּיחֵן, ה"ה,
אַחֵר כִּף הִסְתַּלַּקָה ה' הָעֲלִיּוֹנָה,
וְנִשְׁאַרָה ה' הַתְּחַתּוֹנָה יְחִידָה.
אַחֵר שֶׁהִתְעָרְבוּ טוֹב עִם רָע, מֵה
שֶׁהִפְרִיד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, זֶהוּ
שְׁכַתוּב וַיִּבְדֵּל אֱלֹהִים בֵּין הָאוֹר
וּבֵין הַחֹשֶׁךְ, גֵּרְמוֹ שֶׁגִּלְתָּה שְׁכִינָה
וְהִתְעָרְבָה בֵּין הָאֲמוֹת שֶׁל הָעוֹלָם
(בֵּין אֲמוֹת הָעוֹלָם וּבְנֵיהֶם עִמָּה) וְשׁוּמְרַת
אוֹתָם (לְשׁוֹר אוֹתָם) בְּגִלוּת. בָּאוֹתוֹ

אָמַר לִיָּה בְּרִי אֵית א' דְּאֵיָּהִי בְּדִיּוֹקְנָא דָא יוֹ"ד,
י' לְעִילָא ו' בְּאֲמֻצֵּי ד' לְתַתָּא, וְדָא א' מִן
אַהֲיִהּ, א' מִן אַדְנִי, אֲכַל הֵיא א סוּפָה
כַּתְּחִלָּתָהּ וּתְחִלָּתָהּ כְּסוּפָה, וּבָהּ אָמַר עֲלֵת
הָעֲלוֹת אֲנִי רֵאשׁוֹן וְאֲנִי אַחֲרוֹן (ישעיהו מד
ו). וּבָאֹת ו' דְּאֲמֻצֵּיָתָא וּמִכָּל עֲדֵי אֵין אֱלֹהִים.

אָמַר לִיָּה הֵא וְדַאי אֲתַגְלִיא לִי מֵה דְלָא
יִדְעָנָא עַד הַשְּׁתָא, וְלֹא עָתִיד לְאֲתַגְלִיא
עַד יוֹמִין דִּיִּיתִי מִלְּפָא מְשִׁיחָא, אָמַר לִיָּה אֵי
הָכִי אֲשַׁתְּמוּדַע דְּאֵית אָדָם קִדְמוֹן לְכָל
קְדוּמִים, וְאֵית אָדָם אַחֲרָא, אָמַר לִיָּה בְּרִי הָכִי
הוּא וְדַאי, אָדָם דְּבְרָא לִיָּה עֲלֵת הָעֲלוֹת
בְּדִיּוֹקְנָא דִּלִּיָּה סְתִים וְגִנּוּז, הֵיא גֵרָם דְּאִסְתַּלַּק
עֲלֵת הָעֲלוֹת, אָדָם תְּנִינָא חָאב בְּמַחְשָׁבָה,
וְאָדָם תְּלִיתָאָה חָאב בְּמַעֲשֵׂה, דְתֵלֵת אָדָם
אֵינוֹן, אָדָם דְּבְרִיאָה, אָדָם דִּיִּצְרֵה, אָדָם
דִּעֲשִׂיָה, דִּלָּאו כָּל חוּבִין שׁוּיִן.

אָמַר לִיָּה בְּרִי עִם כָּל דָּא הוּהּ ה' קִיִּימָא קַמִּיָּה
דְּאָדָם, בְּתַר דְּאָתוּ עָרֵב רַב וְעָבְדוּ יַת
עֶגְלָא, גֵּרְמוֹ דְּאִסְתַּלַּק ה' לְגַבִּי ו"י, וְאֲתַעְבִּיד
הוֹ"י, וּמֵאֵן גֵּרָם דָּא, הוּי גּוֹי חוּטָא (ישעיהו א
ד). וְאֲשַׁתְּאַרְתָּ ה' בְּתַרְאָה יְחִידָה, הֵדָא הוּא
דְּכַתִּיב (אֵיכָה א) אֵיכָה יִשְׁכַּח בְּדָד, דְּבִקְדָמִיתָא
וּתְלַכְנָה שְׁתִּיחֵן (רוֹת א יט) ה"ה, לְבַתַּר אִסְתַּלַּקַת
ה' עֲלָאָה, אֲשַׁתְּאַרְתָּ ה' תְּתַאָה בְּתַרְאָה יְחִידָה,
בְּתַר דְּאֲתַעְרְבוּ טוֹב עִם רָע, מֵה דְּאֲפְרִישׁ
קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, הֵדָא הוּא דְּכַתִּיב (בְּרַאשִׁית א
ד) וַיִּבְדֵּל אֱלֹהִים בֵּין הָאוֹר וּבֵין הַחֹשֶׁךְ, גֵּרְמוֹ
דְּגֵלַת שְׁכִינָתָא וְאֲתַעְרַבַת בֵּין אוּמִין דְּעֵלְמָא,
(ס"א בֵּין אוּמִין דְּעֵלְמָא וּבְנֵהָא עִמָּה) וּמִנְטְרָא לֹון (ס"א
לְנִטְרָא לָהּ) בְּגִלוּתָא, בְּהֵהוּא זְמַנָּא נְחִית קוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא בְּכָל אֲתוּוֹי דְּאִסְתַּלְּקוּ בְּגִלוּתָא, הֵדָא